

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanie 12.—

Za pol leta, četrta leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Iz Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Praga 10. V današnji seji deželnega zbora je bil predlog poslanca Skarde glede premembe volilnega reda izročen posebni komisiji. Poslanec dr. Engel je utemeljil svoj predlog, naj se sestavi posebna komisija, ki naj se posvetuje o cesarskem sporočilu. Govornik je rekel, da je osorno vedenje Nemcev napram izročitvi adrese neutemeljeno. Glavni momenti adrese stremijo po blaginji dežele in države ter za tem, da se utrdijo vezi med narodom in dinastijo.

Češki narod je bil vedno in je še sedaj pripravljen za spravo in upa, da se posreči v poslednji uri skleniti mir. Dr. Engel je zaključil z geslom: »Viribus unitis«, Bog blagoslovi in ohrani našega premilostnega cesarja! Govorniku sta živahno pritrdjevali zbornica in galerija. Engelov predlog je bil izročen komisiji za posvetovanje o predlogu poslanca Skarde. Konec seje je poslanec dr. Engel interpeloval radi izgredov v Nachodu.

Budejceve 10. Na posamičnih stavbah se je zopet pričelo delati. Vojaki stražijo zidarje, da jih ostali štrajkujoči na delu ne ovirajo.

Praga 10. Namestnik grof Coudenhove je danes odpotoval v Karlove vane, da pozdravi jutri kongres zdravnikov, ki bode zboroval tam.

Budimpešta 10. Zbornica poslancev je rešila vse točke proračuna ministerstva za nauk. Naučni minister je tekom razprave ponovno podal zadovoljivih pojasnil na vsa vprašanja.

Sredce 9. Kakor javlja »Mir« je dosedanji bolgarski diplomatski agent v Carigradu, Markov, odpotoval v spremstvu ravnatelja kneževske dvorane

pisarne, Dobroviča, ki je pooblaščen, da pregleda carigradska pisma, ki so bila zapečateni v Sredu v navzočnosti Markova.

Washington 10. Po neki brzjavki iz Manile se je danes general Lawton s 1500 možmi in tremi ladjami za topove pomaknil od Manile proti jugu.

Madrid 9. Ministerski svet je potrdil zakonski načrt, s katerim je določeno, da je čin častnika od generala navzdol nezdružljiv z dostojanstvom državnega poslanca.

Okoličani!

Od več strani iz okolice nam poročajo, da razni drzni in najeti laški agitatorji na sleparski način love podpise na neko »prošnjo« ali »peticijo«. Jednim pravijo, da je to prošnja, da dobe zopet poljske čuvaje, drugim zopet, da je prišlo z Dunaja, da se morajo izjaviti, da-li nočejo priti pod kako okrajno glavarstvo na Kras itd. itd. in pristavljajo še, da ta spis mora nesti na Dunaj gosp. Poldo Mouroner. Seveda mnogi ne umo čitati sami — v nevenljivo slavo veleslavne naučne uprave na tržaškem ozemlju! — in — podpisujejo. V resnici pa se glasi dotični spis v izvirniku:

«Noi sottoscritti protestiamo contro l'idea di distaccare il territorio dalla città di Trieste, idea promossa da agitatori sloveni estranei al territorio.

Noi intendiamo rimanere uniti alla città come lo furono per tanti secoli i nostri antenati.

Noi vogliamo vivere in pace con la città di Trieste, alla quale ci legano innumerevoli vincoli morali e materiali».

smole zamazanimi rokami pobožal po licu in črnih kodrih ter ji zašepetal sladko: »Moja Rezika, moja Rezika...«

Rezika pa se ni mnogo zmenila zanj — za tega nadležnega in bedastega stareca — hitro ga je znala odpraviti od sebe...

»Kako je neumen«, si je mislila in se še tesneje zavila v gorko, volneno odejo... »Pijan je same sreče — norec...«

Tiste dni pa se je zgodilo še drugo čudo: čevljar Koš je prihajal par večerov nenavadno pozno domov. V družbi veselih tovarišev, je pravil na dolgo in široko ter razkladal o svoji sreči, o svojem lepem, malem sinčku in svoji preljubli ženi, ki ga je storila najsrečnejšega človeka na svetu... Poredni tovariši pa so se pomenljivo spogledovali in porogljivo smejali, ter napivali srečnemu očetu, njegovemu sinčku in mladi mamici... Čevljarju pa se je tajalo srce sreče in iz žepa so kar koprneli noveci, a kaj, saj se pije na njegovo, otrokovo in ženino zdravje...

Pozno je že bilo, ko je ostavil gostilno in se napotil proti domu... S težavo in težko glavo je prispel pod streho v svoje stanovanje...

»Ona bo huda«, si je mislil in rahlo odpiral vrata, da bi ga ne čula žena.

»Pa saj je to le danes, bom pa za to jutri delal tem pridneje«, je govoril sam pri sebi in je stopil v sobo.

Mlada mamica je že spala, toda trdi in opotekajoči koraki moža so jo vzbudili.

»Tako torej, to je lepo, sedaj, ko bi moral

V slovenskem prevodu pa se glasi ta spis:

»Mi podpisani protestujemo proti misli, naj se okolica odtrže od mesta tržaškega, katero misel so sprožili slovenski agitatorji, tujei v okolici.

Mi hočemo ostati v zvezi z mestom, kakor so bili naši predniki toliko stoletij.

Mi hočemo živeti v miru z mestom tržaškim, s katerim nas vežejo neštevilno moralnih in gmotnih vezij.

Posebna lokavost, zvijača in lopovščina tičijo v tem, da se ta »protest« vrti le v splošnih frazah in da niti ne omenja, da mi zahtevamo le okrajno glavarstvo in nič drugega. A ravno okrajnega glavarstva, katerega osnutje bi pomenjalo pravo odrešenje okolice od terorizma na magistratu, okrožnica niti ne omenja, da-si je evidentno, da hočejo nabrane podpise zlorabljeni za protest proti osnutju okrajnega glavarstva.

Pozor torej, okoličani! Sedaj vas love zopet v svoje mreže. Mnogokrat se jim je že posrečilo, da so vas ujeli na take zvijačne načine, a škoda je bila vsikdar na vaši strani!! Pravili so vam jedno, a namerjali so drugo! Govorili so, kar je ugajalo vam, storili pa potem, kar so hoteli oni. Ne da bi vedeli in slutili, ste sami pomagali plesti šibo, ki je padala potem — po vaših hrbtih! Kolikokrat že so zlorabljali vašo dobrosrčnost in zaupljivost! To se ne sme zgoditi več, in sosebno sedaj ne, ko gre za stvar, ki bi bila le v vašo eminentno korist! Prav zato, ker laška gospoda vedo, da bi bilo okrajno glavarstvo v vašo korist, da bi bilo osnutje te oblasti za vas pravo odrešenje, in prav zato, ker se oni ničesar ne boje bolj, nego

najbolj misliti na dom in na delo, pa se vlačiš po noči okrog... ti zapravljevec, ti norec... ti...«

Cela ploha ne baš prijaznih psov se je ulila na ubogega čevljarja...

Toda danes se ni mnogo zmenil zanje...

»Ne bodi no taka, saj sem storil to le danes, veš, samo danes — bom pa zato jutri tem pridneje delal.«

In pristopil je k njeni postelji ter izvlekel iz žepa pri suknji četrtnko rudečega vina, katerega je prinesel zanj, in zopet jo je začel gladiti s trdimi rokami po licu in laseh... Ustnice pa so mu šepetale tiho: »Moja Rezika, moja ljuba Rezika...« Sklonil se je še nižje k nji in ji pritisnil glasen poljub na okroglo lice...

»Šleva pijana, pojdi no spat, da mi ne zbudiš otroka, komaj mi je zaspal«, mu je odgovorila žena in se preobrnila na drugo stran postelje...

»Otroka — Franceka...«

Silen naval neopisljivih občutkov mu je pretresel srce o teh besedah... Hitro je pristopil k mali zibeljki, v kateri je spal, v debelo in gorko odejo zavil, njegov Francek. Debeluhast obrazek in top noske je gledal iz odeje... Staremu čevljarju pa se je krčilo in razširjalo o tem pogledu srce... Ni se mogel premagovati, sklonil se je k otroku in pritisnil na mehki in okrogli ličici vroč poljub... Z velo desnico pa je napravil na čelu, ustnih in prsih otrokovih križ, potem se naglo slegel in legel v posteljo. Ustnice pa so mu šepetale očenaš »za srečo in zdravje otrokovo in ženino...«

(Pride še.)

PODLISTEK.

Mati.

Podlesnjikov.

Dete krasno
Porodila —
Njemu v srce zora
Prisvetila je...

Aleksij Nikolajev.

Stare babnice in opravljive žene so stiskale glave in njih zlobni in bodeči jeziki so opravljali in si pripovedovali čudne reči tiste dni...

Čevljar Koš pa se je kopal v morju blaženstva! Spolnila se mu je najgorečnejša želja, ki jo je nosil v srečo skrito pred svetom in ljudmi, in za katero je vedela le njegova mlada, črnolasa Rezika. Solnce življenja njegovega se je nagibalo že k zatonu, ko se je zgodilo tisto čudo, ki je dalo povod tolikemu opravljanju in mnogim nesramnim dovtipom. A on se ni mnogo zmenil za to — bil je presrečen!

Tiste dni skoro da ni pozabil na delo. Kako bi tudi mogel delati?! Mlada njegova žena je ležala bolna in v zibeljki poleg nje pa se je valjal mal debelušek — njegov sinček!

Komaj da je sel na mali, trinožni stol in prijel delo v roke, že se je oglasil mali razposajenček in začel neusmiljeno kričati — a staremu Košu se je zdelo, da čuje, kako pojô vseh devet korov angeljev... Hitro je popustil delo in tekkel k zibeljki, da utolaži Franceka...

Ko je čevljar potolažil Franceka, pristopil je še k postelji žene in jo s svojimi okornimi, od

tega, ako bi vi prišli do svobodnega dihanja, ravno zato vas love na zvijačen način!!

Okoličani! Mnogo se je že govorilo o vprašanju okrajnega glavarstva za okolico in dobivši temeljitih pojasnilo tem vprašanju ste se vi na mnogih shodih naših in z enoglasno vsprejetimi resolucijami izrekli za okrajno glavarstvo. In ker so ta glas vaš slednjič čuli na Dunaju in ker je to vprašanje stopilo v stadij resnega razpravljanja in ker so nasprotniki boje, da bi se slednjič vendar enkrat utegnili zgoditi kaj, kar bi bilo v vašo korist: pa vas love sedaj, vam lažejo in vas zavajajo, da bi vi sami nastopili proti — sebi!!

Vendar pa — da-si se je že mnogo govorilo o tem — hočemo danes še enkrat označiti na kratko, kaka sprememba bi nastopila, ako se osnuje zahtevano okrajno glavarstvo.

V prvo ni res, da hočemo mi okolico odtrgati od mesta!! To je nesramna laž. Narobe je res, **mi hočemo, da okolica ostani zružena z mestom!** To hočemo in moramo hoteti že zato, ker okolica doprinaša že stoletja razmerno enake žrtve kakor mesto za skupno občinsko upravo ter ima torej **jednake pravice do skupnega premoženja** kakor mesto. Ali kako postopa mesto z vami? Ono zahteva od vas pač enakih žrtev, **noče pa vam pripoznati enakih pravic!** In ker vam mestna gospoda nikakor nočejo pripoznati takih enakih pravic, vsled česar trpite vi veliko moralno in materialno škodo, ker zaostajate v omiki in vam gineva vaše blagostanje, so prišli najrazsodnejši možje med vami do prepričanja, da se okolica ne reši propasti drugače, nego da išče pomoči na državni oblasti, v kolikor jo more dati poslednja v svojem delokrogu!! Ta pomoč državne oblasti pa naj bi prišla le v ta namen, da doseže okolica **jednake pravice z mestom v okvirju skupne uprave.** Te pomoči iščemo za okolico nekako tako, kakor jo išče varvanec n. pr. na viši sodni varstveni oblasti proti brezvestnemu varuhu, ki dela na škodo svojemu varvanecu. V ta namen zahtevamo za okolico le okrajno glavarstvo, ki naj bi bilo le nekaka viša varstvena oblast, ki naj poučuje varuha, mesto tržaško, kaj mu je dovoljeno in kaj ne!

V drugo ni res, da bi agitacija za okrajno glavarstvo izhajala od tujcev. Ta ideja je že stara in porodila se je, kakor že rečeno, med najrazsodnejšimi okoličani, kakor so Ivan Nabergoj, dr. Sanein, pok. Urbančič, razni bivši in sedanji občinski svetovalec itd. itd. Torej smi možje, pristni okoličani, ki vas ljubijo in ki vedo najbolje, od kod izvira vse vaše sedanje zlo.

Če pa tudi drugi bratje po krvi in jeziku, ki slučajno niso Tržačani, sodelujejo za uresničenje te misli, smo jim in jim moramo biti istotako hvaležni, kakor so hvaležni tržaški Italijani svojim voditeljem, **katerih večina so Netržačani, tujci!**

Vsi okoličani, torej tudi oni, ki mislijo in čutijo narodno in se nočejo odpovedati svojem rodu in jeziku, bi hoteli živeti v miru z mestom. To seveda pod jedinimi pogoji, da jih mesto pripozna enakopravnim. Če se pa borijo za svoje pravice, ne delajo tega, ker so sovražni mestu, ampak nasprotujejo le onim, ki gospodarijo v mestu, na škodo vseh dobro mislečih: Slovencev in — Italijanov.

Mir med mestom in okolico se lahko doseže danes. Ker pa imajo gospoda moč v rokah, je to odvisno od njih in ne od nas. Krenejo naj s pota, po katerem hodijo, nehajo naj z agitacijami proti vaši narodnosti, nehajo naj z zapostavljenjem vašega jezika, pripoznajo naj vas za enakopravne sodeželane, z jedno besedo: **pravični naj vam bodo in dobrohotni upravitelji**, pa bo mir med mestom in okolico.

In ravno zato, ker bo okrajno glavarstvo nekak varuh vaš, kjer boste mogli iskati pomoči proti krivici, ker bo ta oblast mogla preprečiti marsikako krivico, ki je vir sedanjem homatijam, ravno zato, ker bo ravno ta oblast **pot do onega miru**, o katerem govori — seveda le hinavski — tudi gori navedena okrožnica: ravno zato vas prosimo, de se ne daste zapeljati od lažnjivih in sleparskih agitatorjev in da trdno vztrajate pri zahtevi, za katero ste se izrekli na tolikih shodih, soglasno in na impozanten način. Vztrajajte! Nikdo ne misli na to, da bi prišli kam pod Kras, marveč mi hočemo vsi, da ostanete členi te občine — enakopravni, enakoveljavni in srečni **Tržačani.**

Politični pregled.

TRST, 11. aprila 1899.

Imenovanje viteza Pajerja deželnim glavarjem za Goriško je napravilo — kolikor smo obveščeni do sedaj — mučen utis med goriškimi Slovenci in je doneslo britko razočaranje. Dejstvo, da je vlada predložila v imenovanje ravno tega moža, se tolmači kakor znak skrajne nedobrohotnosti vlade do Slovencev, kakor prava pljuska v obraz. Toda povdariti treba, da ni ravno dejstvo samo na sebi, da je deželni glavar zopet vzet iz italijanske stranke, ono, ki razburja najbolj, ampak, kar ogorča, je — oseba Pajerjeva. Ta mož je voditelj nasprotne stranke, je oče vsem intrigam proti nam, je izumitelj vseh spletk, je oseba, v kateri se združuje skrajni radikalizem proti večini prebivalstva v deželi. In prav tega moža je izvolila vlada deželnim glavarjem, da-si bi bila lahko izbrala kako manje pronasirano osebo. Mi umemo Lahe, zakaj so hoteli imeti Pajerja: ker so vedeli, da bodo Slovenci občutili to kakor pljusko v obraz; — da-li pa pristojna vladi deliti take udarce ob takih razmerah, kakor so sedaj na Goriškem, si dovoljujemo imeti svoje posebno menenje in vlada sama utegne priti do prepričanja, da to naše menenje ni bilo baš krivo.

Iz deželnih zborov. Predlog dr. Skarde za spremembo deželnega volilnega reda je deželni zbor češki izročil komisiji, sestoječi iz 21 členov. Iste komisiji se je po predlogu dra. Engela naložilo, naj se posvetuje o cesarske poslanici, došli deželnemu zboru.

Wolf raduj se, kajti oni, katere hočeš izruti s koreniko, pridejo sedaj v hud škripec. Deželni maršal češki, knez Lobkovic, je pozval — in to je povsem pravilno — nemške poslance, naj pridejo v deželni zbor, ali pa naj opravičijo svojo odsotnost!! Prvega ne smejo storiti, ker jim Schönerer šviga nad glavami, drugega pa ne bodo mogli storiti. In ako ne store ne prvega in ne drugega, morajo zgubiti mandate. Tega pa se ravno vesele Wolf in njegovi — novih volitev. Res huda jim prede tem liberalcem; če se izogibljejo jezi radikaleev, pa se zadevlejo ob pravilnik deželnega zbora. Toliko časa so se klanjali volku, da bi jih pustil pri življenju, da so srečno ušakali nevarnost, da jih res požre — isti volk.

Učiteljska shoda sta bila predvčeraj v Pragi Sešli so se nemški in češki učitelji. Na obeh shodih je bila udeležba velika. Na obeh je bilo številu udeležencev nad 1000. Na nemškem shodu so tudi politikovali. Jeden učitelj je rekel, da učitelji ne pričakujejo ničesar od zločnosti Nemcev in se je v dokaz skliceval na grožnje Wolfa. In poslednji, ki je bil tudi navzoč, je bil še tako neusmiljen, da je ponovil svojo grožnjo.

Na češkem shodu je rekel posl. Engel, da je upanje, da se uresniči želje učiteljev. Za to da govoriti dve dejstvi: finančni minister je dr. Kaizl in češki poslanci so v tesni zvezi s konservativnim plemstvom.

Zmaga socialistov nad Schönerer-janci. Na volitvah v okrajno bolniško blagajno v Hebu na Češkem so zmagali socialisti z veliko večino. Ko se je doznalo o rezultatu, prišlo je do hudih spopadov med obema strankama. Ta izid je simptomatičen tudi za politiško položeno, ker kaže, da so časi sobojevništva med socialističnimi poslanci in Schönererjanci v znamenju obstrukcije — tempa passati.

O shodu zaupnih mož nemških opozicijskih strank od minole nedelje piše »Neue Freie Presse« tako klaverno, da ni težko pogoditi, da je rezultat povsem negativen. Smešno je, ako pripoveduje, da minole nedelje se niso pajavile nikake razlike v menenju. Ta je lepa: ako se s kom ne razgovarjam o onem, kar naju loči, potem je že lahko, da se ne skregava. Tako je bilo minolo nedeljo na rečeni konferenci. Gospodje se niso spustili v nikake meritorni razprave o predloženih referatih iz posamičnih pokrajin, ampak so pustili to sitno delo pododseku za bodoče tedne; potem seveda že smemo verjeti, da si niso bili v laseh. Vendar pa ne more utajiti tudi »Neue Freie Presse«, da je razlik v menenjih med posamičnimi referati, tolaži pa se s tem, da te razlike niso ni velike, ni principijelne. Sicer pa morejo gospodje sklepati in sestavljati programe, kolikor hočejo, njih delo ne bo imelo večje veljave, nego šolska naloga kakega gimnazijalea, kajti Wolf in Schönerer sta

jim že napovedala, da jim naredita križ tudi čez najlepši spis. Na nekem shodu v Tešinu je vskliknil Wolf zmagonosno, da nemški radikalei že komaj čakajo volitev, da izrujejo nemške liberalce s koreniko vred. Mej seboj nejedini, Schönererja in Wolfa proti sebi v grozilni poziciji, v sovražtvu s konservativnimi masami — v čegavem imenu, vprašamo, bo govoril njih program, tudi če pride na svet po težkih mukah čez — nekoliko tednov?! Srečni oni: nič so in vendar pazi vlada nanje, kakor na punčico v svojem očesu. Slovanov pa bodi kolikor hoče, vlada jih — če le more — ne vidi.

Domače vesti.

Namestnik grof Goëss potuje sedaj po okraju grašičanskem. Včeraj je bil v Korminu.

Njegova prevzvišenost, škof tržaški Šterk je odpotoval v Rim in se povrne v kakih dveh tednih.

Posebno slavlje so praznovale te dni tržaške Slovenke. Pišejo nam namreč: Slavlje to je bila poroka gospice Marije Nadliškov. Kako tudi bi zamogle zavedne Slovenke prezreti tak dogodljaj, ko je g. Marica vendar toliko storila v narodnem pogledu.

Narod naš ni nehvaležen in rad da duška svojim čutilom, če tudi po skromnih močeh.

Skromen je bil tudi način slavlja. V predan poroke se je poklonila g. Marici deputacija tržaških Slovanov, ter jej izročila umetno izdelano addresso, glasečo se sledeče:

«Gospici Mariji Nadliškovi, odlični slovenski pisateljici, marljivi urednici »Slovenke«, požrtvovalni odbornici ženske podružnice sv. Cirila in Metoda, uzorni rodoljubki, v priznanje nešteti zasluge o priliki njene poroke tržaške Slovenke!»

Ker je pa današnji vek silno praktičen in se ne more nikakor živeti samo o poeziji, poklonile so jej tudi dragoceno svetilko in namizno opravo!

To sicer ni knežji dar, ker pri nas knezov ni! — Hvaležen pa je ta naš narod in zato ljubimo ga! Saj stoji vedno v prvi vrsti se svojo vzgledno požrtvovalnostjo! In z narodom vsem kličemo naši dični Mariji: Bog čuvaj jo, Bog živi jo svojemu vrlemu soprogu v radost in srečo, a narodu, katerega ljubita oba novoporočena z vsem srecom svojim, v diko in ponos!

Odlikovanje našega človeka v Carigradu.

»The Oriental Advertiser« — »Le Moniteur Oriental« (kar bi rekli mi po naše »orientalni vestnik«), ki izhaja v Carigradu na angleškem in francoskem jeziku, je prinesel v svoji številki od 29. m. m. službeno vest, da je sultan odlikoval nekatere avstrijske poštne uradnike v turskem cesarstvu. Red »Medjidie« drugega razreda je dobil generalni ravnatelj avstrijskih pošt na Turškem, Jeglinger, isti red tretjega razreda sta dobila viši komisar avstrijskih pošt, pl. Eberan, in Fran Furlani, viši poštni kontrolor v Carigradu. V oni vesti je rečeno, da je sultan hotel s tem odlikovati te moze, da jih odškoduje za službo, ki jo vrši avstrijska pošta v turskem cesarstvu in da so ta odlikovanja nov dokaz točnega vršenja službe od strani odlikovanih. Mi se radujemo zlasti na odlikovanju Furlanija, Slovenca iz Prvačine. Furlani je že pred nekoliko leti dobil isti red niže vrste za vršenje težke službe za časa bombardovanja Aleksandrije od strani Angležev. Takrat je, na jedni ladiji, takoreč sam opravljal poštno službo tam. Sedaj pa, nahajajoči se v viši službi v Carigradu, je zopet odlikovan. Furlanija prištevajo najboljšim višim poštnim uradnikom, podrejenim e. k. ravnateljstvu pošte in brzojava v Trstu. Furlani se odlikuje po svoji strokovni vednosti, po poznavanju raznih jezikov, po marljivosti in neutrudljivosti, po svoji zavesti in nenavadni ljubeznjivosti do vsakogar. Služboval je v Trstu in v Gorici in ponovno v Aleksandriji in Carigradu. Povsodi je užival in uživa najboljši glas v vsakem obziru. Častitamo mu iz vsega sreča!

O tej priliki opazamo še, da ima tudi naša monarhija, kakor nekatere druge, svoje poštne urade v raznih mestih na Vzhodu v turskem cesarstvu ter da te pošte upravljajo naši uradniki, ki so podrejeni ministerstvu trgovine na Dunaju.

Rumunski kralj in kraljica prideta dne 15. ali 16. t. m. v Opatijo, kjer ostaneta dlje časa.

Tri dni v plamenu je bila vas Goriče pri Postojni. Od tam nam pišejo namreč: V torek

dne 4. t. m. ob 1/2 8. uri zjutraj je začelo goreti v hiši posestnika Janeza Stegu. Zapazivši dim, so prihiteli sosedi in domačini, ki so kmalu zadušili ogenj. — O požigaleu nikake sledi.

Ob 4. uri popoldne istega dne je začelo goreti — zopet pri Stegu. Takrat je hiša pogorela popolnoma. Sreča je še bila, da se je mogel ogenj omejiti. O požigaleu zopet nikake sledi. Ljudstvo grozno razburjeno. Osem vaščanov je stražilo vso noč do srede v jutro.

A niso se še do dobrega odpočili od bdenja ponočnega, že so se zopet glasili klici: Jezus Marija, že zopet gori in bilo je ob plat zvona. Gorelo je pri Jakobu Bizjaku. Kadilo se je pod kolarnico pri vrtu. Sosed Pavel Simčič se je zagnal v hipu na streho in izruval je gorečo slamo iz strehe in udušil ogenj s pomočjo drugih. Tukaj pa se je konstatiralo, da je požigalec utaknil vžgano gobo med dve lati na strehi. Mogoče je, da je goba tlela dlje časa, predno so iskre začele padati doli na neko prazno vrečo, kar je povzročalo dim in smrad.

In zopet so se sešli Goričani in so stražili vso noč.

V četrtek zjutraj so se ljudje pomirili toliko, da so jeli opravljati svoje posle. Ali komaj je odbila 8. ura zjutraj, že je bilo čuti zopet plat zvona: že sti bili v plamenu dve hiši — Marjete Role in Ignacija Petrovičiča. Razburjenja in groze, ki se je polastila vaščanov, ni možno opisati.

Veliki plamen in gosti dim sta privabila sosede in gasilce iz okolice in Postojne. Ogenj se je omejil zopet, ali oni dve hiši sti pogoreli popolnoma.

Dragi čitatelji, lahko si mislite, v kakem položaju je ubogo ljudstvo. Razburjenje je huje, nego je bilo o potresu v Ljubljani. Kako ne, ko ni nikdo gotov, da mu v trenutku ne začne goreti njegovo imetje, da mu ne zaneti ogenj peklenska roka peklenskega požigalea.

Vso noč niso ljudje v vasi zatisnili očesa. Stražili so tudi orožniki. Postajevođa Jenko je aretiral nekega sumljivega človeka, ki je bil že davno v sovraštvu z dotičniki in jim je tudi žugal. Škode imajo vsi trije pogoreleci kakih 4000 glđ. Zavarovani so bili vsi skupaj za 2000 glđ.

Zahvala. Nesrečni delavec Ivan Zadnik je došel danes v naše uredništvo s prošnjo, naj v njegovem imenu izrečemo iz srea kipečo mu zahvalo do členov »Del. podp. društva«, ki so mu zopet letos na občnem zboru dovolili redno mesečno podporo, brez katere bi morala obupati on in njegova rodbina. Moliti da hoče, da Bog povrne vsem dobrotnikom njegovim.

Kužne bolezni na Primorskem. Po poslednjem uradnem izkazu so nahajajo kužne bolezni v naslednjih krajih: vranični prisad v Naklem, okraj Sežana; šen v Lovrani in v Moščenicah, okraj Volosko; kuga mej prašiči v Vižinadi, okraj Poreč.

Drobne vesti. Včeraj je umrla nagle smrti 71letna Julija Zakobovič iz Zagreba, bivajoča v ulici San Fortunato. — 27-mesečni otročič Karl Strani si je bil pred nekoliko dnevi zil na-se lo-nee z vrolo kavo. Naslednjega dne so prenesli otroka v bolnico, kjer pa je umrl poldrugi dan potem. —

Marija in Karol sta živela »na vero«. Nekega lepega dne je prišlo njej na misel, da je — obolela. Šla je v bolnico. Karol Vidrič pa ni bil tako neroden, da ne bi znal porabiti take prilike. Šel je tja v bolnico, toda ne toliko, da bi obiskal svojo Marijo, ampak po ključke od stanovanja, kamor je dovel — neko drugo. Marija pa je imela kmalo to srečno misel, da je ozdravela. Povrnila se je v stanovanje, kjer je manjkalo marsikaj in je bilo vse v neredu. Sledila so očitjanja, katera je Karol kvitiral s tem, da je Mariji nevarno žugal, razbijal in razgrajal. In sedaj sedi tam v ulici Tigor, ker ga toži državno pravdnštvo: radi tatvine, radi zlobnega poškodovanja tujega blaga in radi javnega nasilstva storjenega z nevarnim žuganjem. Žalosten konec srečne ljubezni.

V ulici Cordaiuoli, pod oknom hiše, katere uhod je v ulici Caserma št. 13, so našli minolo noč mrtvo truplo Vekoslava Rovana, bivajočega v isti hiši. Ker je bil Rovana epileptičen se ne more vedeti, da-li je sam skočil skozi okno, ali pa je pal po nesreči.

Izpred deželne sodišča. 34letni Florijan Pohole iz Gabrij je bil obsojen včeraj na dva me-

seca ječe radi teškega telesnega poškodovanja. Ranil je bil nekega Antona Ravbarja, ko je razgrajal v neki gostilni.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje dne 26. marca do včetršnice sobote, 1. aprila, umrlo je 52 možkih in 37 ženskih, skupno 89 oseb. Lansko leto je umrlo ta teden 71 oseb. Doba umrlim je bila: 23 do 1 leta, 10 do 5 let, 10 do 20 let, 6 do 30 let, 3 do 40 let, 15 do 60 let, 16 do 80 let, 6 čez 80 let. Povprečno znaša umrljivost ta teden 27.8 od tisoč. Vzrok smrti so bile posebno naslednje bolezni: sušica v 13 in bolezni v sapnikih v 16 in vnetje čev v 2 od navedenih slučajev. Minoli teden je umrlo oseb: na škrlatici 3, na oslovskem kašlju 1 in na tifu v trebuhu 1.

Različne vesti.

Heroična požrtvovalnost 16-letnega mladeniča.

Pred kratkim se je v Stuttgartu dogodil naslednji slučaj, ki je vreden, da se zabeleži: V neki tamošnji tovarni za sladje je padla 15-letna deklica v kotel, poln vrelega sladnega ekstrakta. Deklica se je hudo opekla, sosebno na spodnjem delu života. Zdravniki so izjavili, da jej je možno rešiti življenje samo s tem, da se nadomesti del ožgane kože s kožo drugega človeka. Toda kdo si pusti odreti kožo za koga drugega? Nikdo ni maral tega. Konečno je rekel njeni 16-letni brat, da je pripravljen storiti to žrtev, da reši življenje ljubljene sestre. Po triurni operaciji je bila pogumnemu dečku potegnjena koža z noge in golenice in to bratovo kožo so položili na sestrično rano. Deklica je bila v resnici rešena s tem. Deček, ki je tako junaški pokazal svojo ljubezen do sestre, se imenuje Karl Frohmüller.

„Čaša opojnosti“

Spisal Oton Zupančič, založil L. Schwentner v Ljubljani 1. 1899.

Nomen — omen! Prvi utis je zares opojen. Ne moreš odložiti knjige, ne da bi jo prečital od prve do zadnje vrstice, in moraš jo čitati zopet in zopet, moraš izpiti opojno čašo do dna. Sree je že izreklo svojo laskavo sodbo o teh duhtečih evetkah; pokliči še razum z njegovimi kritično-krvniškimi pomagači: filologom, literarnim historikom in teologom, da te spremljajo na izprehodu po vrtu, ki nam ga je Zupančič odprl.

Tu ne najdeš pravilno ostrizenih dreves in v čudne stereometrične oblike zarobljenega grmovja, niti ravnih alej... To je angleški park; slobodna narava ti duhti nasproti:

»Zora vsa mlada, ki se z roso umiva, z ru-dečimi žarki oblačke obliva, in gozde zreš mračne in vrte žareče, palače prepolne razkošja in sreče, in zelene gore in sinje morje, ves kras neizmerne prelepe zemlje«...

Oton Zupančič je jeden tistih, ki »pesnijo« v bojah in mislijo v akordih.

Začela se je živahna debata med mojimi spremljevalci.

Filolog ni imel česa grajati, kajti divni jezik zveni, kakor najlepše narodne pesni. Le poslušajte!

»Plavaj, plavaj, barčica,
po jezera vodi zeleni!
Okleni se me ljubica,
hudo je pri sreč menič«.

Filolog je moral glasovati z sreem. Drug mu, specialist v proizvodnji, pa je gubančil čelo; čutil se je razžaljenega, da po sijajnih dokazih, kakov mojster je v najtežavnejših oblikah poezije, n. pr. v sonetu, naš pesnik naenkrat, v drugem delu, tako neusmiljeno pometa z čestitimi pravili priznanih poetičnih form.

A sree ga je zavrnilo, da ono baš za to uživa ves slaj Zupančičeve muze, ker iste ne tišči nerodna srednjeveška odeja, ker je spustila steznik s kipečih prsij, ker je razdrla umetno frizuro, da ji dolgi lasje svobodno ovijajo lepo telo, ker se je osvobodila vezij in okov, ki so jo zavirale v slobodnem gibanju in razvitku.

Da, da! V prodajalnicah vidimo čisto umetno zaokrožljeno, obrobljeno, izrezljano »neapeljsko pasto« v raznih, za oko prijetnih oblikah. Nam se pa zde domači »rezanci«, brez vse zunanje lepote, užitejši, tečnejši!

Tudi verzifikator se je moral udati in pritrditi sree.

Hujša je bila z dogmatikom. Ta je naravnost trdil, da je Zupančič bogokletnik, da so nekatere njegovih pesni navadne blasfemije.

»Aj, ti ljubica, ti dušica!

Veš, kaj sva se včeraj domenila?

Sveto mašo bova zamudila

jaz in ti,

pa ljubila bova se pri čaši:

»Pij!«

Hihhihi!

Svojo ljubico nazivati »Madano«, ali je to dostojno? In tisti Juda II., ki je ukradel sladki poljub, gorak še, iz obližja Križanega, kamor ga je bila dahnila lepa deva?...

Res je, našega pesnika barke »so razpele jadra, zapustila varne so pristane... plavajo v brezbrežnost«! Zbežal je pesnik iz »trohnohe gotske katedrale, kamor so kristijani pod obloke mrzli mrak zaprli, pa prižgali lučko so bolešno. Dajte solnce, dajte nam življenje!« To je njegovo geslo. Vendar »k šatorom jasnobelim na sveti gori ga žene hrepenenje, po mračni poti«... In

»Luči, bisernih žarkov!

Več, še več, do vrha!

Dajte mi čašo polno svetlobe!

Ex...«

Osupne te sicer nekoliko, ko pesnik beži »iz trohnohe gotske katedrale«, kjer ga je nekako — strah. Ali potem pripoveduje, da njegov Bog je krotak, miren in milost vsa je razlika čez njegov obraz.

»Ves okrvavljen, blede stal je pred mano
in kazal je na prsih črno rano...

O sree grešno — trje si od jekla...

Mari tako poje bogokletnik?

Pokazali smo dogmatiku še »samotno melodijo«, in prepričali smo ga, da je naš pesnik pač včasih malo razposajen, a bogokletnik ni!

In ko je še sree opomnilo, da Zupančič ni niti jezikoslovec, niti bogoslovec, ampak pesnik, kateremu je dolžnost »kragulja pregnati, ki kljuje sree«, veselnost razgrinjati pred nami, napajati nas z nebeškimi melodijami, da trgamo za trenotek in okušamo rajski sad, »da nam odplava za čas črni netopir«, — bili so moji spremljevalci vsi jednega menenja, da je Zupančič nena-avadna prikazen na polju naše lepe knjige, ki se vzdiguje daleč nad efemerne pojave, vkljub svojim, časih drznim skokom iz svetišča večne poezije v prah vsakdanjosti, vkljub temu, da je včasih »obupa pijan«, da še »divje polje« mlada njegova duša!

Saj imenuje sam svoje pesmice »hčerke trenotka«, a tudi »utrinke plamena večnega«. Njegove sentimentalnosti ne smemo torej smatrati pretragično. In saj še »hoče«, želi si »moči« iz neba!

* * *

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg S. Giovanni hiš. št. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

Večina Zupančičevih pesmi je lirčna; tu je njegova moč. Spomini so iz prošlosti, kakor jih ima pač vsaki človek. Prodeu so podobni ti spomini, ki ga je nanela reka življenja ob obali. Prodeje je navadno neznatne, rujave barve; nikdo ga ne čista.

A kedar ga pomoči čisti vir poezije, zagledaš na teh zaničevanih, navadnih kamenčkih bujne barve, čaroben svet... Saj je nekatere prinesla reka življenja iz osrečja zemlje...

Zupančič ume očistiti v bistri poezije svoje spomine.

Zanimivo bi bilo morda primerjati »Čašo opojnosti« z drugimi pesniki novejši dobe, n. pr. z Jelovska »Simfonijami«; a to bi nas odvedlo predaleč.

Te priproste vrstice bil sem dolžan geniju, ki mi je pripravil nekaj sladkih uric. Gorko priporočam ta šopek krasnega evetja vsem onim, katerih srce ni polje široko, pusto in prazno, vsem, ki so še dovzetni za pravo poezijo.

Cenjenega pesnika pa prosim, naj se nikar ne ustraši hudih možakov-kritikov, ki bodo morda neusmiljeno »trgali« njegovo evetje, da ostane v roki le trnje. »Stanu se svojega spomni! Trpi!...«

Fran Klemenčič.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 21. Sekejski načelnik v vojnem ministerstvu, general Merkel je stopil v pokoj. Njegovim naslednikom je imenovan general Schönaich.

Rim 11. Danes je odpotovala kraljeva dvojica v Civitavecchia.

Rim 11. Danes je papež vsprejemal. Kardinal Oreglia mu je prečital častitno adresno. V svojem odgovoru je papež zahvalil Boga na ozdravljenju. Potem je govoril o mirovni konferenci, rekši, da so papeži vsikdar vravnavali spore med narodi. Moč vere je zmožna podeljevati ne-le mir človeku, ampak tudi javni in socialni mir. Papež želi mirovni konferenci najboljšega uspeha.

Opravništvo opozarja na nakaznice, katere so se priložile listu vsem onim gg. naročnikom, ki do danes še niso obnovili naročnine za tekoče četrtletje in prosijo, da isto do 15. t. m. vplačajo, ker bi bila uprava drugače primorana vstaviti jim list.

Naročnina se ima, kakor pri vseh časopisih vplačevati naprej.

IZJAVA. *)

V »Soči« z dne 7. aprila t. l. št. 28 je notica iz Tolmina, govoreča o ravnopravnosti bivšega g. glavarja in po njegovem odhodu o celih vrstah pritožeb, o terorizovanju tujcev in o nemškutarjenju v Tolminu.

Na podtikanju in sumničenju, da bi bil jaz ono notico pisal, izjavljam slovesno, da tega nisem storil. Sploh se meni v tem oziru krivica dela, in proti takim in enakim podtikanjem in sumničenjem odločno protestujem.

V Tolminu, 8. aprila 1899.

Andr. Vrtovec.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor mu veleva zakon.

Najnovejša trgovinska vest.

New-York 10. aprila (Izv. brzjav.)
Pšenica za takoj 82 $\frac{1}{4}$, za maj, 76 $\frac{1}{4}$ za julij 75 $\frac{3}{4}$, za sept. 74 — Kozna za maj 39 $\frac{3}{4}$ za juli 39 $\frac{1}{4}$ Mast 55 $\frac{5}{8}$.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimne in peresnice, ogledal in železnih blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu

Kdor želi omisliti si v resnici

kolo najboljši vrste
od sloveče avstrijske znamke

„Styria“ in „Styria“ original

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente številka 10.

Jedini in glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

M. Aite

(prej Aite & Zadnik) Razprodaja vse blago v zalogi po znižanih cenah.
Via Nuova ogel ulice S. Lazzaro.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli,

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih izplačuje:

Vrednostne papirje:

po 2 $\frac{1}{2}$ %	proti 5 dnevni odpovedi
„ 2 $\frac{1}{2}$ %	„ 12 „
„ 3 $\frac{1}{2}$ %	„ 4 mesečni
„ 3 $\frac{1}{2}$ %	„ 8 „
„ 3 $\frac{1}{2}$ %	„ 1 letni

Napoleone:

po 2 $\frac{1}{2}$ %	proti 20 dnevni odpovedi
„ 2 $\frac{1}{2}$ %	„ 40 „
„ 2 $\frac{1}{2}$ %	„ 3 mesečni
„ 3 $\frac{1}{2}$ %	„ 6 „

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25. oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-onto daje 2 $\frac{1}{2}$ % do vsakega zneska; izplačuje se do 20.000 gl. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajajo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bode uradni ur. Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Angeljska-juha

tovarne Leobersdorf za konzerve, olupljen grah in ječmen,

najboljše in najceneje živilo, po uradni analizi 86 $\frac{1}{2}$ % redilnih snovi, izredno okusna in hitro pripravljena jed. Na željo prospekte in poskušnje zastoni.

Važno za javne zavode in konsumna društva. Ugodni pogoji za prekupece. Naročila na

Bureau, Dunaj 11/1, Taborstrasse 25.

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dru. Lapoponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diploma dne 27. novembra 1897. podelili naslov „**dvoran založnik Njgove svetosti**“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njgove svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli,

lekarnar pri „**Angelu**“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izd. lovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1 $\cdot$ 26 a. vr., po 24 stekleničic za gl. 2 $\cdot$ 40, do 36 stekl. za gl. 3 $\cdot$ 50, po 75 stekl. za gl. 6 $\cdot$ 50 (poštni paket ne čez 5 kl. težak), pa 110 za gl. 10 $\cdot$ 30.

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

„EDINOST“

Glasilo političnega društva „**Edinost**“ za Primorsko.

Izhaja v Trstu dvakrat na dan razen nedelj in praznikov.

Zjutranje izdanje izhaja ob 7. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. O ponedeljkih in po praznikih izhaja prvo izdanje o 9. uri popoldne. — Naročnina znaša: Obe izdanji gl. 21.—; samo večerno izdanje gl. 12.—, (poslednje zadostuje za naročnike popolnoma). Posamezne številke stanejo: Zjutranje izdanje 3 kr., večerno 4 kr

V Trstu se razprodaja „**Edinost**“ po tobakarnah v teh-le ulicah in trgih:

Piazza Caserma št. 2. — Via Molin piccolo št. 8. — Via S. Michele št. 7. — Ponte della Fabra. — Via Rivo št. 30. — Campo Marzio. — Via delle Poste nuove št. 1. — Via Caserma št. 13. — Via Belvedere št. 21. — Via Ghega št. 2. — Volti di Chiozza št. 1. — Via Stadion št. 1. — Via Acquedotto. — Via Istituto št. 18. — Piazza Barriera. — Via S. Lucia. — Piazza Giuseppina.

V okolici se prodaja:

Na Greti pri gosp. Pogorelec, v Škedenju pri gosp. Antonu Sanein (Drejač) in pri Sv. Ivanu pri gosp. Ani vdovi Gaspersič. — Izven Trsta prodaje se „**Edinost**“ v Gorici v tobakarni g. Josipa Schwarz v Šolski ulici.

Slovinci! Naročajte, podpirajte in širite med rodoljubi to glasilo tržaških Slovencev, katerega program je v prvi vrsti ohranitev in razvitek milega nam slovenskega naroda na tržaškem ozemlju in bramba nam po zakonu zajamčenih pravic.

Rojaki, uvažujte naše geslo: „**V ednosti je moč!**“

„THE GRESHAM“
angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579.—

Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. 28.823.375.—

Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) 343.860.067.—

V letu 1897. izdanih 7468 police za glavnicco od 67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismo vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „**Tergesteo**“ Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.